

SPRAWOZDANIE
za rok 2023 z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii na lata 2022-2025

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025 został zatwierdzony Uchwałą Nr XXXIV/485/22 Rady Miejskiej w Morągu z dnia 25 marca 2022 roku zmienionej Uchwałą Nr XXXVIII/532/22 Rady Miejskiej w Morągu z dnia 24 czerwca 2022 roku.

I. Działalność Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Etatowi pracownicy biura podejmowali działania, wymagające udzielenia profesjonalnej informacji, interwencji i wsparcia. Z usług specjalistów korzystali: uzależnieni od alkoholu, narkotyków, hazardu, ich rodziny oraz osoby zajmujące się problematyką rodzin (nauczyciele, pracownicy socjalni, policjanci, kuratorzy sądowi).

Biuro czynne jest od godz. 7:00 do 15:00, od poniedziałku do piątku. Ponadto pracownicy Urzędu Miejskiego zatrudnieni do koordynowania działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii (**2 osoby zatrudnione łącznie na 1 i 1/2 etatu**) zobowiązani są również do uczestnictwa w rozprawach sądowych, reprezentując wnioskodawcę w Sądzie Rodzinnym i Nieletnich w Ostródzie. Z racji pełnionych obowiązków powoływani są jako świadkowie w sprawach o separację czy rozwód odbywających się w Sądzie Okręgowym w Elblągu, a także do Sądu Karnego w sprawach o stosowanie przemocy. Wzywani są na policyjne przesłuchania. Uczestniczą również w szkoleniach, konferencjach, sympozach w celu uaktualniania wiedzy i podnoszenia kompetencji zawodowych. Zobowiązani są również do zakładania i monitorowania Niebieskich Kart oraz uczestnictwa w posiedzeniach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego.

Udział w szkoleniach:

- Z-ca przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Morągu zakwalifikowała się i wzięła udział w Akademii Kompetencji organizowanej

przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Był to bezpłatny cykl szkoleń dla członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Zajęcia odbywały się przez cały 2023 rok i obejmowały 62 godziny zajęć dydaktycznych, w tym 41 godzin wykładów online na żywo oraz 21 godzin warsztatów stacjonarnych. Celem szkoleń było zwiększenie kompetencji członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, nabycie przez nich kompleksowej wiedzy w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, a także uzależnień behawioralnych, nabycie umiejętności niezbędnych do realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, kompetencji do wskazywania i podejmowania skutecznych i adekwatnych działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, zwłaszcza prowadzenia rozmów z klientami gminnych komisji, dotyczących motywowania do podjęcia leczenia, przy wykorzystaniu techniki Dialogu Motywującego. Program szkolenia został opracowany przez KCPU w zakresie ramowego programu szkolenia dla GKRPA.

- Pracownicy Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w dniu 26 września 2023 roku wzięli udział w bezpłatnym szkoleniu online "Jak skutecznie pracować w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w świetle nowych regulacji prawnych".
- W dniu 29 września 2023 roku pracownicy Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uczestniczyli w bezpłatnym szkoleniu online "Czego nam najbardziej brakuje w gminnych programach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii? Przegląd najpilniejszych wyzwań". Szkolenie prowadziła Katarzyna Łukawska – z-ca dyrektora Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.
- Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Morągu dniu 9 października 2023 roku wzięli udział w bezpłatnym szkoleniu online "Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych ze szczególnym uwzględnieniem kwestii reklamy napojów alkoholowych."
- Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w dniu 14 listopada 2023 roku wzięli udział w szkoleniu online "Procedura „Niebieskie Karty”-działania zespołu interdyscyplinarnego i grupy diagnostyczno-pomocowej." Szkolenie zorganizowane było przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu i

przeznaczone było dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz członków grup diagnostyczno-pomocowych pracujących przy procedurze „Niebieskiej Karty”.

Udział w naradach, debatach i konferencjach:

- Pracownicy Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uczestniczyli w dniu 8 września 2023 r. w Olsztynie w wojewódzkiej konferencji: „E-uzależnienia – wyzwania dla współczesnej rodziny”. Podczas wydarzenia omówione zostały tematy z obszarów zdrowia psychicznego w świecie cyfrowym, profilaktyka e-uzależnień oraz wrażliwości środowiskowej i jej powiązania z e-uzależnieniami.
- Kierownik Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w dniu 28 listopada 2023 roku wzięła udział w konferencji online „Uzależnienia behawioralne jako element gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii – jakie zadania realizować?”. Prelegentem konferencji była Katarzyna Łukowska - psycholog o specjalności klinicznej, prawnik administratywista, wykładowca akademicki, przez ponad 20 lat pracownik Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, obecnie pracuje w Krajowym Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom i jako zastępca dyrektora nadzoruje tematy profilaktyki, przemocy domowej oraz współpracy z samorządami lokalnymi.
- Przewodnicząca GKRPA oraz Kierownik Biura PiRPAoPN uczestniczyły w wojewódzkiej konferencji pn. „Rola samorządu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom”, która odbyła się 30 listopada 2023 roku w auli widowiskowo-konferencyjnej Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie. Celem konferencji było podniesienie wiedzy uczestników m.in. z zakresu możliwości podejmowania przez samorządy lokalne skutecznych działań prowadzących do ograniczenia spożycia alkoholu przez mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego.

Inne działania:

W dniu 25 sierpnia 2023 r Kierownik Biura PiRPAoPN wzięła udział w spotkaniu z dyrektorami placówek oświatowych w Gminie Morąg. Na spotkaniu zostały omówione formy i możliwości współpracy biura ze szkołami w roku szkolnym 2023/2024.

W 2023 roku, regularnie organizowano spotkania z pedagogami placówek oświatowych z Gminy Morąg. Celem spotkań było omówienie, ustalenie i monitorowanie wspólnych działań Biura i szkół w zakresie profilaktyki oraz współpracy w zakresie realizacji programów

profilaktycznych z Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

W ramach ogólnopolskiej Kampanii "Biała Wstążka" zorganizowano we współpracy z MOPS w Moragu szereg akcji promujących kampanię. Kampania „Biała Wstążka” to największa na świecie prowadzona w ponad 60 krajach świata międzynarodowa kampania społeczna skierowana do mężczyzn, mająca na celu walkę z przemocą wobec kobiet. Celem Kampanii jest zwrócenie uwagi na społeczny problem przemocy, podniesienie świadomości na temat tego zjawiska i profilaktyka w jej przeciwdziałaniu. W dniu 7 grudnia 2023 r. w ramach inicjatywy OTWARTE DRZWI w Biurze PiRPAoPN odbył się specjalny dyżur specjalistów pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Morąg. W tym dniu wszystkie osoby szukające wsparcia i pomocy mogły skorzystać z bezpłatnych konsultacji ze specjalistami: policjantem, psychologiem, członkiem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, radcą prawnym oraz członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. We współpracy z Biurem PiRPAoPN w szkołach odbyły się warsztaty na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ponadto w dniu 9 grudnia 2023 roku podczas jarmarku Mikołajkowego zorganizowano stoisko promujące Kampanię „Biała Wstążka”.

W ramach współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR) w Ostródzie, przez cały rok udostępniano nieodpłatnie pomieszczenia biura przy ul. Dworcowej 7 w celu przeprowadzenia programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie zamieszkałych na terenie Gminy Morąg oraz na spotkania wspierające i edukacyjne dla rodzin zastępczych z terenu Gminy Morąg.

Dystrybuowano również ulotki i materiały informacyjne, dotyczące działalności Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i instytucji pomocowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy na terenie Gminy Morąg, które umieszczane były systematycznie na zakupionych stojakach w Urzędzie Miejskim w Moragu, w Biurze PiRPAoPN, w MOPS oraz w Komisariacie Policji w Moragu. Ulotki były również rozdawane nauczycielom i instytucjom działającym na terenie miasta i gminy Morąg. W ramach promocji biura roll up-y informacyjne, przedstawiające działania realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii cały rok promowały działania biura w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym ds. Uzależnień i Przemocy.

II. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków

Podstawowy zakres pomocy lekarskiej i terapeutycznej dla mieszkańców Gminy Morąg realizowany był głównie przez **Poradnię Leczenia Uzależnień Sopot NZOZ "Medical Center"** z siedzibą w Ostródzie, ul. Kościuszki 2, finansowaną przez Narodowy Fundusz Zdrowia. W 2023 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Morągu skierowała do poradni 62 osoby, w tym również osoby współuzależnione.

W Biurze Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Morągu działa Grupa Wsparcia AA dla osób uzależnionych od Alkoholu. Grupa prowadzona jest przez terapeutę i pracuje w oparciu o Program 12 Kroków AA, wskazówek, które pozwalają osiągnąć trzeźwość i ją utrzymywać. Spotkania odbywają się regularnie, udział w nich jest bezpłatny.

Ponadto w Biurze Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Morągu działa Grupa Wsparcia AL-ANON dla osób współuzależnionych. Grupa Al-Anon przeznaczona jest dla krewnych i przyjaciół alkoholików. Bliscy alkoholików spotykają się w celu rozwiązywania problemów związanych z pić bliskiej osoby i wspierania się poprzez dzielenie się swoim doświadczeniem, siłą i nadzieją. Spotkania Grupy Al-Anon są dla osób, którym picie bliskiej osoby przeszkadza żyć normalnie, zastanawiają się dlaczego ta osoba pije i szukają winy w sobie. W trakcie spotkań można swobodnie opowiedzieć o swojej sytuacji, wysłuchać innych i wspólnie zastanowić się, jak radzić sobie w trudnych sytuacjach. Istotne jest również nauczenie się rozpoznawania własnych zachowań, które destrukcyjnie wpływają na życie, a także przyznanie sobie prawa do posiadania własnych potrzeb, nazwanie ich i zadbanie o ich realizację. Na spotkaniach członkowie grupy mogą nauczyć się wprowadzać korzystne dla siebie zmiany, a dzięki temu wyjść z błędnego koła odpowiedzialności, poczucia winy i poczucia krzywdy w związku z uzależnieniem partnera. Przynależność i uczestnictwo są w pełni dobrowolne.

III. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkotykowe pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Realizacja powyższego zadania odbywała się w następujących formach:

1. Działalność Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy.

Działalność Punktu opierała się na pracy prawnika (raz w tygodniu - czwartek) oraz dwóch psychologów (dwa razy w tygodniu, w poniedziałki i wtorki). Specjalistycznej pomocy udzielono łącznie 98 osobom.

Interesantów Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy można podzielić na trzy grupy:

- osoby poszukujące pomocy i wsparcia z własnej inicjatywy,
- osoby skierowane przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, policji, sądu i innych instytucji,
- interesanci Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Konsultacje prawne dotyczyły problemów rodzinnych, w których przewijało się szerokie spektrum spraw małżeńsko – rodzicielsko – majątkowych (konflikty rodzinne, alkoholizm, przemoc psychiczna i fizyczna, rozwody, alimenty, małżeńskie stosunki majątkowe, władza rodzicielska). Ogółem odbyło się 51 dyżurów prawnika, co przełożyło się na 89 konsultacji. Z pomocy prawnej skorzystało 45 osób. Wśród interesantów, którzy skorzystali z pomocy radcy prawnego 26 osób reprezentowało pełne rodziny (z małżonkiem/partnerem i dziećmi), 9 petentów reprezentowało rodziny niepełne (z jednym rodzicem). Pozostali klienci to osoby samotne lub bezdzietne. W 11 przypadkach petentami były osoby powyżej 60 roku życia. W 11 rodzinach występował problem niepełnosprawności. W większości przypadków korzystających z porad petenci to osoby nowe, które nie konsultowały swoich spraw w latach ubiegłych. W przeważającej większości - prawie 60 % przypadków - petentkami były kobiety. Większość spraw, z którymi zgłaszali się interesanci jest nadal w trakcie ich załatwiania.

Powody zgłoszenia do psychologa najczęściej dotyczyły:

- doświadczenia przemocy ze strony uzależnionego,
- upewnienia się w decyzjach podjętych (lub rozważanych) wobec partnera lub innego członka rodziny (rozvodu, skierowania na leczenie odwykowe),

- zmotywowania osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego, a w przypadku sprawców przemocy – do udziału w programie terapeutycznym, przerwania przemocy,
- problemów ludzi w podeszłym wieku, doświadczających przemocy ze strony dorosłych dzieci, uzależnionych od alkoholu,
- trudnych, kryzysowych sytuacji życiowych,
- doświadczenia trudności związanych z rozwodem, rozstaniem się z partnerem (uzależnienie emocjonalne),
- konfliktów w rodzinie, problemów w związkach dotyczących zaniedbań opiekuńczych w stosunku do dzieci, wynikających z nadużywania alkoholu.
- żałoby po stracie bliskiej osoby.

W 2023 roku udzielono 102 konsultacje psychologiczne dla 47 osób. Na podstawie rocznej pracy ujawnia się szeroki wachlarz potrzeb mieszkańców Gminy Morąg na kontakt z psychologiem. W ramach pracy w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym możliwe jest rozpoznanie, wstępne diagnozowanie, interwencja kryzysowa, udzielanie krótkoterminowego wsparcia w sytuacji trudnej oraz przekazanie wiedzy na temat konieczności i możliwości kontynuowania długoterminowej pomocy terapeutycznej w zależności od zgłaszanych potrzeb. Podczas rocznej współpracy skutecznie pobudzono w wielu przypadkach wewnętrzne możliwości członków rodziny do poprawy funkcjonowania systemu rodzinnego jak i radzenia sobie w sytuacjach społecznych i zawodowych. Wskazane jest kontynuowanie wspierania systemu rodzinnego w radzeniu sobie z sytuacjami kryzysu.

2. Punkt Interwencji Kryzysowej.

Punkt Interwencji Kryzysowej działa w ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy. W zakresie tego zadania pracownicy Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz członkowie GKRPA udzielali pomocy informacyjnej i wsparcia osobom, które doświadczały bezradności w trudnej sytuacji życiowej w jakiej się znalazły.

Dyżury odbywały się podczas pracy Biura, od poniedziałku do piątku w godz. 7:00 – 15:00. Podczas dyżurów przeprowadzono rozmowy z mieszkańcami gminy Morąg. Do najczęściej zgłaszanych problemów zalicza się przemoc domowa, z pomocy korzystały przede wszystkim ofiary, ale również sprawcy przemocy domowej. Ponadto ze wsparcia korzystały osoby uzależnione od alkoholu oraz osoby współuzależnione. Znaczna część klientów

znajdowała się w sytuacji rozwodowej, planując złożenie pozwu, bądź będąc w trakcie rozwodu.

W trakcie dyżurów zapewniono pomoc interesantom poprzez aktywne słuchanie, rozwijanie świadomości emocjonalnej, wyjaśnienie mechanizmów uzależnienia i współuzależnienia oraz przemocy domowej. W razie potrzeby kierowano petenta do innych specjalistów lub ośrodków udzielających wsparcia rodzinie oraz osobom uzależnionym.

3. Utworzenie Placówki Wsparcia Dziennego.

Podjęto działania w celu utworzeniu Placówki Wsparcia Dziennego przy Biurze Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Morągu. Na ten cel przeznaczono budynek przy ul. Przemysłowej 14B. W 2022 roku opracowano wstępną koncepcję działania placówki oraz przygotowywano projekt przebudowy budynku i dostosowania go do potrzeb prowadzenia ww. placówki. W 2023 roku ogłoszono przetarg, wybrano wykonawcę i rozpoczęto prace budowlane związane z przebudową budynku i dostosowaniem go do potrzeb placówki. Planowany termin otwarcia placówki to początek 2025 roku.

Z raportu NIK wynika, że obowiązek stworzenia systemu opieki nad dzieckiem i praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym tworzenie i zapewnienie funkcjonowania placówek wsparcia dziennego, spoczywa na samorządach gminnych.

Placówka wsparcia dziennego jest jednostką organizacyjną wspierania rodziny, w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Placówka w pracy z dzieckiem współpracuje z rodzicami, opiekunami, placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne, realizuje indywidualne programy korekcyjne, programy psychokorekcyjne lub psychoprofilaktyczne, terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię. Ponadto zapewnia dzieciom opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań. Placówki wsparcia dziennego, mają pomagać w szczególności rodzinom, napotykałym trudności w wypełnianiu obowiązków wychowawczych. Praca placówek pozytywnie wpływa na rozwój osobowości dzieci, ich postępy w nauce oraz kształtowanie relacji społecznych opartych na wzajemnej pomocy, współpracy i solidarności.

Zdaniem NIK, placówki wsparcia dziennego to ważny i potrzebny element systemu wspierania rodziny mającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Placówki zapewniają wychowankom wszechstronne wsparcie: począwszy od potrzeb podstawowych, jak opieka, bezpieczeństwo, wyżywienie, poprzez pomoc w nauce, wsparcie emocjonalne w sytuacjach trudnych, aż po ciekawe zajęcia rozwojowe. W efekcie, dzięki uczęszczaniu do placówek, dzieci lepiej się zachowują, lepiej uczą, lepiej radzą sobie w grupie rówieśniczej, a także odkrywają swoje silne strony, nabierają poczucia własnej wartości.

IV. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Działania nakreślone w tym zadaniu koncentrują się przede wszystkim na współpracy ze szkołami, organizacjami i innymi instytucjami, które w swojej działalności statutowej mają zadania z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy.

1. Prowadzenie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w tym wdrażanie programów profilaktyczno – interwencyjnych dla dzieci i młodzieży.

W roku 2023, w ramach działań wspieranych z budżetu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii sfinansowano:

Programy profilaktyczne (bez dożywiania):

- Rekomendowany program profilaktyczny „**Spójrz inaczej**” realizowany był w dziewięciu grupach w Szkole Podstawowej nr 2 w Morągu, w trzech grupach w Szkole Podstawowej nr 4 w Morągu, w dwóch grupach w Szkole Podstawowej nr 3 w Morągu oraz w czterech grupach w Szkole Podstawowej w Łącznie. Razem w pozalekcyjnych zajęciach profilaktycznych „Spójrz inaczej” uczestniczyło 280 uczniów. Program ma na celu kształtowanie osobowości dzieci i rozwijanie ich umiejętności radzenia sobie z różnymi trudnymi sytuacjami i problemami, mogącymi powodować sięganie po alkohol, narkotyki i inne szkodliwe dla zdrowia substancje oraz stosowanie agresji.
- Rekomendowany program profilaktyczny „**Przyjaciele Zippiego**” to międzynarodowy program promocji zdrowia psychicznego dla dzieci w wieku 5-8 lat, który kształtuje i rozwija umiejętności psychospołeczne u małych dzieci. Uczy różnych sposobów radzenia sobie z trudnościami i wykorzystywania nabytych umiejętności w codziennym życiu oraz doskonali

relacje dzieci z innymi ludźmi. Program ten realizowany był w Szkole Podstawowej w Łącznie, w Szkole Podstawowej w Słoneczniku, w Szkole Podstawowej w Żabim Rogu, w Szkole Podstawowej w Żabim Rogu filia w Bramce, w Szkole Podstawowej nr 4 w Morągu, w Przedszkolu nr 2 i w Przedszkolu nr 6 w Morągu. Tym rekomendowanym programem o udowodnionym oddziaływaniu profilaktycznym zostało objętych 230 dzieci z terenu Gminy Morąg.

- Program profilaktyczny „**Busola-Podróż w Bezpieczny Świat**” realizowany był w Szkole Podstawowej w Łącznie oraz w Szkole Podstawowej w Słoneczniku. W programie uczestniczyło 45 dzieci. Głównym celem programu jest kształtowanie prawidłowego procesu adaptacji i zmian rozwojowych oraz odporności dzieci na czynniki ryzyka i trudności sytuacji życiowych - zapobieganie problemom i zachowaniom problemowym dzieci.

- Rekomendowany program profilaktyczny „**Unplugged**” prowadzony był w Szkole Podstawowej nr 3 w Morągu. Razem w pozalekcyjnych zajęciach profilaktycznych „Unplugged” uczestniczyło 42 uczniów. Program składa się z 12 lekcji, które koncentrują się na umiejętnościach życiowych, przekonaniach normatywnych i wiedzy o substancjach psychoaktywnych.

- Rekomendowany program profilaktyczny „**Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej**” realizowany był w Szkole Podstawowej nr 4 w Morągu, w Szkole Podstawowej w Łącznie oraz w Szkole Podstawowej nr 3 w Morągu. W zajęciach uczestniczyło 48 uczniów. Celem programu jest rozwijanie w dzieciach podstawowych umiejętności społecznych i emocjonalnych oraz przygotowanie do radzenia sobie z trudnościami. Program składa się z 10 części tematycznych, które koncentrują się na kształtowaniu pozytywnych postaw i zachowań, poprzez rozwijanie odporności psychicznej oraz optymistycznego podejścia do życia.

- Rekomendowany program profilaktyczny „**Tutoring Rozwojowy**” zakłada, że każdy młody człowiek ma jakieś predyspozycje, wyjątkowe talenty. Podstawowym celem spotkań tutorskich jest pomoc w ich odkrywaniu i nazywaniu. Tutoring opiera się na relacji mądrego dorosłego z rozwijającym się, budującym świadomość siebie z nastolatkiem. W ramach tego programu tutor aktywnie towarzyszy podopiecznemu w odkrywaniu talentów wartości i tworzeniu planów ich realizacji. Tutoring Rozwojowy realizowany był w Szkole Podstawowej nr 1 w Morągu dla 15 uczniów.

Łącznie w programach profilaktycznych o udowodnionej skuteczności, finansowanych z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii **wzięło udział 660 uczniów z terenu Gminy Morąg. Co stanowi wzrost w stosunku do roku poprzedniego o ponad 300%.**

Grupowe zajęcia socjoterapeutyczne (z dożywianiem), które odbywały się na bazie szkół:

SP nr 3 w Moragu – 32 uczniów

SP nr 4 w Moragu – 24 uczniów

SP nr 2 w Moragu – 38 uczniów

Łącznie w pozalekcyjnych zajęciach socjoterapeutycznych wzięło udział 94 uczniów. Uczestnikom zajęć socjoterapeutycznych finansowano dożywianie.

Zajęcia profilaktyczno – sportowe:

- SP nr 1 w Moragu – 29 uczestników,
- SP nr 3 w Moragu- 12 uczestników,

Warsztaty i spotkania profilaktyczne:

- W dniu 2 lutego 2023 r. wspólnie z Miejską Biblioteką Publiczną w Moragu zorganizowano warsztaty profilaktyczno-edukacyjne z psychologiem „Galaktyka emocji”. W warsztatach wzięło udział 20 dzieci z terenu Gminy Morąg.
- W dniach 20.03.2023 r., 21.03.2023 r., 29.03.2023 r. oraz 30.03.2023 r. kierownik Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Iłona Niewiadomska przeprowadziła w Zespole Szkół Licealnych w Moragu cztery spotkania z młodzieżą na temat zagrożeń płynących ze spożywania środków psychoaktywnych. Działania profilaktyczne w szkole miały formę warsztatów z uczniami, mających na celu dostarczenie wiedzy na temat szkód związanych z używaniem środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze, papierosy i e-papierosy) i promujących zdrowy styl życia.
- W kwietniu 2023 roku zorganizowano dla pracowników Miejskiej Biblioteki Publicznej w Moragu szkolenie z zakresu pracy z trudną młodzieżą pn. „Empatyczna biblioteka – miejscem dialogu, rozwoju i wsparcia”.
- W dniach 26 czerwca 2023 roku – 7 lipca 2023 roku zorganizowano wspólnie z Miejską Biblioteką Publiczną w Moragu wakacyjne warsztaty profilaktyczno-edukacyjne dla dzieci i młodzieży z Gminy Morąg.
- W dniach 30-31.05.2023 r. zorganizowano spektakle profilaktyczno – edukacyjne: „Bajki na jednej nodze” oraz „Wielka ucieczka”, dla uczniów szkół podstawowych - Bramka, Żabi Róg, Łączno, Słonecznik, Bogaczewo, Jurki, Kalnik, SP 1, SP 2, SP 3, SP 4 i przedszkoli - Jedyneczka, nr 2 i nr 6 w Moragu, w ramach Kampanii Postaw na rodzinę. Udział w spektaklach wzięło ok. 800 dzieci.

- W dniach 21-23.08.2023 r. przeprowadzono letnie warsztaty edukacyjno-profilaktyczne. Zajęcia organizowane były w Biurze Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla 15 dzieci z terenu Gminy Morąg (uczestników zajęć socjoterapeutycznych). Głównym celem profilaktycznym tego programu było zwiększenie świadomości wśród dzieci i młodzieży na temat zagrożeń, związanych z użytkowaniem nowych technologii. W dobie wszechobecnego dostępu do internetu ochrona dzieci przed cyberzagrożeniami staje się sprawą priorytetową. To właśnie w świecie wirtualnym dzieci spędzają coraz więcej czasu. W sieci mogą być narażone na cyberprzemoc, w tym obrażanie, zastraszanie i hejt. To może znacząco wpłynąć na zdrowie psychiczne i emocjonalne. Mogą być zarówno ofiarami, jak i sprawcami cyberprzemocy wobec swoich rówieśników. To niezwykle poważny problem społeczny. Kolejnym ważnym aspektem poruszonym na warsztatach było uzależnienie od mediów społecznościowych. To również poważny problem, który wpływa na zdrowy rozwój dzieci. Mogą spędzać godziny na przeglądaniu treści online, zaniedbując inne ważne obszary życia. Często bezmyślnie eksponują swoje życie prywatne w social mediach, co może prowadzić do naruszenia prywatności. Podczas warsztatów pokazano uczestnikom inne, ciekawe możliwości spędzania czasu wolnego, poza światem Internetu.

Zajęcia profilaktyczno – sportowe realizowane przez organizacje pozarządowe, finansowane z funduszu Gminnego Programu PiRPAoPN.

W roku 2023 zorganizowano prowadzenie zajęć profilaktyczno – sportowych, finansowanych z funduszu Gminnego Programu PiRPAoPN w 2023:

- MKS Huragan Morąg - 100 uczestników,
- MUKS VICTORIA Morąg - 20 uczestników. Podczas zajęć realizowano z młodzieżą program „Unplugged” oraz „Spójrz Inaczej”,
- UKS „Jedynka” - 28 uczestników,

Ogółem uczestniczyło w tych zajęciach 148 dzieci. Podczas zajęć realizowano z młodzieżą program „Unplugged” oraz elementy programy „Spójrz Inaczej”.

Zajęcia profilaktyczne realizowane przez inne organizacje pozarządowe:

Warmińsko – Mazurski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża zorganizował XLIII Rejonową Olimpiadę Promocji Zdrowego Stylu Życia Polskiego Czerwonego

Krzyża”. Udział w Olimpiadzie i warsztatach profilaktycznych wzięło łącznie 563 uczestników.

Parafia Greckokatolicka w Morągu przeprowadziła program w świetlicy środowiskowej. Odbiorcami tych działań były dzieci objęte opieką Parafii Greckokatolickiej w Morągu. W świetlicy realizowano zajęcia mające na celu pomoc w nauce, zajęcia wspierające i rozwijające zainteresowania i umiejętności (zajęcia plastyczne, twórcze, teatralne, taneczne, sportowo-rekreacyjne). Duży nacisk położono na zajęcia profilaktyczno-wychowawcze. Głównym zadaniem świetlicy było zapewnienie bezpiecznych i atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego dzieciom i młodzieży, jak również wyrównywanie szans edukacyjnych, społecznych oraz integracja. Parafia Greckokatolicka przeprowadziła również warsztaty psychoterapeutyczne dla chętnych rodziców i uczniów. Zajęcia prowadzone były przez psychologa i psychoterapeutę z Chrześcijańskiego Ośrodka Psychoterapii i Pomocy Rodzinie z Lublina. Tematem przewodnim spotkań był świat naszych uczuć i relacji. Podczas wykładu dla rodziców wygłoszonego przez psychologa, można było zdobyć wiedzę na temat uzależnień wśród młodzieży i nauczyć się efektywnych metod wychowawczych. Głównym celem tego zadania było wspieranie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi poprzez promocję zdrowia psychicznego, fizycznego i moralnego. W zajęciach uczestniczyło 27 dzieci.

ZHP Chorągiew Warmińsko-Mazurska Hufiec ZHP Morąg zorganizował dla 100 uczestników spotkania i warsztaty profilaktyczno-edukacyjne. Celem zajęć było organizacja czasu wolnego od zagrożeń związanych z używkami. Zajęcia odbywały się regularnie, w systemie małych grup, w kontakcie z przyrodą, przy wykorzystaniu harcerskiej metody wychowawczej, wędrowek pieszych i turystyki rowerowej. Programem zostały objęte dzieci w wieku od 7 do 18 lat z terenu Gminy Morąg.

2. Realizacja programów profilaktycznych dla rodziców w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych.

Mając na uwadze wczesną profilaktykę, oraz poprawę kompetencji wychowawczych zrealizowano warsztaty dla rodziców pn. „Szkola dla rodziców i wychowawców”. Szkoła dla Rodziców i Wychowawców to program spotkań dla każdego, kto szuka sposobu na nawiązanie głębszych i cieplejszych relacji z dziećmi lub wychowankami. Jego głównym celem jest wspieranie rodziców i wychowawców w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą. Nauka umiejętności lepszego porozumiewania się, refleksja nad własną postawą wychowawczą, wymiana doświadczeń, to małe kroki ku głębszej relacji, dającej zadowolenie, poczucie

wzajemnej bliskości. To także nauka dialogu i kształtowanie więzi opartych na wzajemnym szacunku. W warsztatach wzięło udział 28 osób. Odbyły się dwie edycje warsztatów – wiosenna i jesienna. Warsztaty odbywały się w Biurze PiRPAoPN. Na potrzeby zajęć z rodzicami oprócz pomieszczenia udostępniono sprzęt i zaopatrzone w materiały niezbędne do prowadzenia warsztatów.

3. Wdrożenie pracy podwórkowej, w tym działania street worker'a (pedagoga ulicy).

Głównym założeniem tego zadania była pomoc osobom na ulicy, poza instytucjami, w środowisku przebywania osoby uzależnionej. Streetworker przez cały rok docierał do uzależnionych i współuzależnionych bezdomnych, osób wykluczonych społecznie, jak i gromadzącej się młodzieży. Przekazywał informacje na temat specyfiki uzależnień, głównie od alkoholu i narkotyków, w celu podniesienia świadomości dotyczącej etapów tej choroby i skutecznego niesienia pomocy osobie uzależnionej. Rezultatem tych działań było wzbudzenie w w/w osobach nadziei na życie w trzeźwości, która może stać się motywacją do podjęcia leczenia w ośrodku specjalistycznym, do udziału w spotkaniach grup wsparcia, a następnie powrót do funkcjonowania w społeczeństwie w sposób zgodny z powszechnie akceptowanymi normami - podjęcie pracy, powrót do rodziny, naprawianie zniszczonych relacji rodzinnych, społecznych, towarzyskich. Streetworker w trakcie swoich spotkań zrealizował 114 godzin, rozmawiał z ok. 1-5 osób tygodniowo. Najwięcej osób bywało w pobliżu sklepów. Jednym z głównych zadań jakie zostało zrealizowane było systematyczne docieranie do osób bezdomnych, uzależnionych od alkoholu i narkotyków, w tym młodzieży i rozmowa z w/w osobami na temat zagrożeń i konsekwencji płynących z uzależnień. Dotarcie do osób uzależnionych, wykluczonych i bezdomnych pozwoliło na głębsze wejście w relacje osobiste z tymi osobami i wejrzenie w problemy z którymi się borykają. Rozmowy z młodzieżą pozwoliły na uświadomieniu problemu jaki stoi przed nimi, mini edukacje na temat zażywania i skutków związanych z nadużywaniem. Kolejnym z realizowanych zadań była współpraca z innymi instytucjami które umożliwiły szybką i skuteczną realizację podjętych interwencji wobec osób. Kolejnym bardzo ważnym celem jaki udało się zrealizować była decyzja części osób o podjęciu walki o swoją trzeźwość. W trakcie prowadzonych spotkań pedagog ulicy zdołał nawiązać kontakty zarówno z młodzieżą jak i osobami wykluczonymi, bezdomnymi czy uzależnionymi.

Streetworker prowadził liczne rozmowy z osobami, które potrzebowały wsparcia, jak również pomocy przy podjęciu detoksu, czy terapii. W wyniku pracy pedagoga ulicy kilka osób zadeklarowało abstynencje. Odbyło się kilka spotkań z rodzinami i członkami rodzin, z którymi streetworker rozmawiał o sposobie rozwiązywania problemów uzależnień.

4. Organizacja szkoleń w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą dla nauczycieli, pedagogów i psychologów.

W 2023 roku zorganizowano 2 szkolenia z rekomendowanych programów profilaktycznych dla nauczycieli, pedagogów i innych osób działających w obszarze profilaktyki:

- Szkolenie z rekomendowanego programu profilaktyki alkoholowej „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej” dla 16 nauczycieli i pedagogów, które odbyło się w dniach 26-27.05.2023 r. w Biurze Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Morągu. Jest to program profilaktyki uniwersalnej wpisany do krajowego Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, o potwierdzonej skuteczności. Program „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej” powstał po to, aby dać dzieciom wsparcie i narzędzia do radzenia sobie z emocjami i trudnościami. Założenia programu opierają się na koncepcji psychologii pozytywnej, koncentruje się na tym, co w człowieku jest dobre i użyteczne, co służy jego zdrowiu i szczęściu. Zgodnie z tym ujęciem program opiera się na założeniu, że ukształtowane na wczesnych etapach edukacji szkolnej umiejętności społeczne i emocjonalne, a także poczucie własnej wartości w znacznym stopniu mogą przyczynić się do zapewnienia zdrowia psychicznego, dobrostanu oraz osiągania sukcesów w szkole i w życiu. Najważniejsze w programie jest więc dążenie do rozwoju takich postaw i cech charakteru dzieci jak: uważność, ciekawość, wytrwałość, życzliwość, wdzięczność i optymizm. Cele szczegółowe programu: budowanie poczucia własnej wartości i prawidłowej samooceny na podstawie świadomości własnych uczuć i potrzeb, uczenie koncentracji i uważnego, świadomego podejścia do otaczającej rzeczywistości, do siebie i do innych, kształtowanie umiejętności nawiązywania i utrzymywania bliskich relacji z innymi, rozwijanie kompetencji poznawczych i kreatywności.
- Szkolenie z programu „Iskra Odporności” (12 h) dla 13 nauczycieli i pedagogów. Szkolenie odbyło się w dniach 17-18.11.2023 r. w Biurze Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, ul. Dworcowa 7, 14-300 Morąg. Szkolenie przeznaczone było dla pedagogów i nauczycieli z terenu Gminy Morąg, którzy chcą realizować programy profilaktyczne z dziećmi i młodzieżą. Program profilaktyki uniwersalnej i promocji zdrowia psychicznego przeznaczony do realizacji z uczniami w wieku 11-15 lat ma na celu wspieranie odporności rozumianej jako

umiejętność kontrolowania sposobu reagowania na trudne wydarzenia oraz radzenia sobie ze stresem, z wyzwaniami i przeciwnościami. W trakcie 11 spotkań prowadzonych przez wychowawcę uczniowie poznają sposoby wzmacniania odporności psychicznej i budowania wewnętrznej siły poprzez dostrzeganie i rozwijanie swoich mocnych stron.

Szkolenie obejmowało:

- szkolenie dla realizatorów w wymiarze 12 godz. dydaktycznych,
- przewodnik nauczyciela ze szczegółowymi scenariuszami wszystkich spotkań,
- zestawy ćwiczeń – Workbooków,
- Materiały i pomoce w wersji elektronicznej.

Ponadto w 2023 roku na prośbę pedagogów, zorganizowano również szkolenie „DIALOG MOTYWUJĄCY – skuteczne wsparcie w procesie zmiany”. Szkolenie zorganizowano w dniach 5-6.12.2023 r. dla 17 pedagogów, psychologów i realizatorów programów profilaktycznych. Celem szkolenia było wprowadzenie uczestników w tematykę stosowania Dialogu Motywującego jako narzędzia pomocnego w budowaniu konstruktywnej relacji z podopiecznym i wspierania jego wewnętrznej motywacji do zmiany. Szkolenie poprowadził Zygmunt Medowski – specjalista psychoterapii uzależnień, trener i superwizor POLSKIEGO TOWARZYSTWA DIALOGU MOTYWUJĄCEGO, członek Motivational Interviewing Network of Trainers, członek Pomorskiej Rady Ekspertów ds. Uzależnień, Członek GKRPA w Gdańsku.

5. Zakup materiałów edukacyjnych i udział w kampaniach profilaktycznych.

Zakupiono pakiety materiałów edukacyjnych na potrzeby realizacji rekomendowanych programów profilaktycznych oraz pomoce dydaktyczne do zajęć socjoterapeutycznych. Materiały są bezpłatnie wydawane nauczycielom i pedagogom realizującym programy profilaktyczne dla dzieci z Gminy Morąg.

Zakupiono kampanie profilaktyczne „Smart to znaczy mądrze” oraz ulotki profilaktyczno-edukacyjne: „Pedagog szkolny. Jestem po to by pomagać”, „Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”, „Gdy bliska osoba pije... Czym jest współzależnienie?”. Powyższe kampanie jak i te będące w posiadaniu biura (tj. „Zachowaj Trzeźwy Umysł - W poszukiwaniu szczęścia”, „Depresja?”, „Przemoc boli”, „Narkotyki-to mnie nie kręci”) przekazano do szkół, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morągu i innym instytucjom działającym na terenie miasta i gminy Morąg oraz rozmieszczono w Punkcie

Informacyjno-Konsultacyjnym ds. Uzależnień i Przemocy, na stojakach w Urzędzie Miejskim w Moragu, gdzie umieszczone są inne ulotki i materiały dotyczące profilaktyki.

Powiększono księgozbiór biurowy, dokonując zakupu książki „Przeciwdziałanie alkoholizmowi w gminie - Sektor Publiczny w praktyce” Książki i czasopisma znajdujące się w Biurze Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i są wypożyczane dla osób zainteresowanych.

W roku 2023 zakupiono gry edukacyjno-profilaktyczne i materiały kreatywne niezbędne do realizacji warsztatów oraz letnich zajęć edukacyjno-profilaktycznych organizowanych dla dzieci i młodzieży z Gminy Morąg.

6. Monitorowanie skali problemów alkoholowych w środowisku lokalnym.

W ramach tego zadania pracownicy Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na bieżąco pozyskują dane z MOPS-u, Policji, Straży Miejskiej, szkół i innych instytucji. Pozyskiwane systematycznie dane służą rozpoznawaniu i monitorowaniu skali problemów na terenie Gminy Morąg, wzorów zachowań związanych z zażywaniem środków psychoaktywnych, struktury spożycia oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego nimi wywołanych. Jednocześnie zgromadzenie danych statystycznych w zakresie uzależnienia nie daje rzeczywistego wyobrażenia o dynamice zjawiska ze względu na „wrażliwość” danych oraz fakt, że te same osoby mogą być wykazywane przez różne podmioty działające w obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych.

Ponadto w roku 2023 we wszystkich klasach VII szkół podstawowych z terenu Gminy Morąg został przeprowadzony rekomendowany program profilaktyczny „DEBATA”. Podczas programu przeprowadzona została wśród wszystkich uczniów ankieta, która umożliwiła postawienie wstępnej diagnozy na temat zażywania narkotyków i picia alkoholu przez młodzież. Każda szkoła otrzymała raport z przeprowadzonych warsztatów, w którym zachęcano do dokładnej analizy wyników ankiet, aby wykorzystać je w dalszej pracy wychowawczej oraz zaplanować działania wzmacniające abstynencję wśród młodzieży oraz nadal promować myślenie prozdrowotne.

Z raportu wynika, że warto, aby wychowawcy wzmacniali umiejętności uczniów dotyczące zdrowia psychicznego oraz bezpiecznego radzenia sobie w trudnych sytuacjach pracując długofalowo podczas godzin wychowawczych programami profilaktycznymi z zakresu profilaktyki uniwersalnej: Spójrz Inaczej, Spójrz Inaczej na agresję, Iskra Odporności;

Najlepszym rekomendowanym programem wczesnej profilaktyki alkoholowej jest PROGRAM DOMOWYCH DETEKTYWÓW, który przeznaczony jest dla uczniów i rodziców uczniów klas 4-5.

V. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

W roku 2023 dofinansowano działalność profilaktyczną organizacji pozarządowych działających w obszarze profilaktyki. Szczegółowy zakres został opisany w pkt. IV sprawozdania.

VI. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych polegająca na podejmowaniu czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, ponoszenie kosztów administracyjnych z tym związanych oraz kosztów innych działań Gminnej Komisji.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2023 liczyła 12 członków. Posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbywały się w 2023 r. zgodnie z planem. Członkowie komisji pracowali w dwóch podkomisjach: motywacyjno – interwencyjnej i opiniującej wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Odbyło się:

- 6 posiedzeń plenarnych,
- 21 posiedzeń podkomisji motywacyjno – interwencyjnej,
- 13 posiedzeń podkomisji opiniującej wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

W roku sprawozdawczym wpłynęło do komisji 48 nowych wniosków (w tym 15 wobec kobiet) o podjęcie działań w sprawie zobowiązania osób nadużywających alkoholu do poddania się leczeniu odwykowemu, w tym:

- 23 wnioski od rodzin,
- 7 wniosków z Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 15 wniosków z Komisariatu Policji w Morągu,
- 2 wnioski z prokuratury,
- 1 wniosek od kuratora zawodowego.

Do zgłoszonych osób wysłano **248** wezwań na posiedzenia Komisji, na które zgłoszone osoby stawily się **131** razy (część z tych osób zgłoszona była w roku 2022). Część osób zadeklarowała abstynencję i kontakt z Poradnią Leczenia Uzależnień, część udział w grupach samopomocowych, a część osób zadeklarowała podjęcie leczenia stacjonarnego (w szpitalach). Pięć osób zostało skierowanych na badanie biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Ponadto Komisja podjęła decyzję skierowania **9** wniosków do Sądu Rejonowego w Ostródzie o zobowiązanie uczestników postępowania do poddania się leczeniu odwykowemu.

Na posiedzeniach plenarnych omawiane były trudne sprawy, które dotyczyły osób zgłoszonych do komisji z powodu nadużywania alkoholu. Wobec części spraw, po ich wnikliwym przeanalizowaniu, podjęto decyzję skierowania wniosków do sądu, zamknięcia procedury, bądź tymczasowego zawieszenia.

Zaopiniowano **28** wniosków o wydanie koncesji na sprzedaż napojów alkoholowych.

Ponadto członkowie GKRPA w Moragu wzięli udział w **73** Grupach Roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

VII. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Kształtowanie właściwych postaw reagowania w sytuacji sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym, nieletnim bądź pod zastaw lub na kredyt poprzez m. in. organizacje szkoleń dla sprzedawców i przedsiębiorców sprzedających napoje alkoholowe na terenie gminy.:

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Moragu w trakcie opiniowania lokalizacji punktu sprzedaży, w którym przedsiębiorca ubiegał się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych informowali sprzedawców i właścicieli o przepisach prawa dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych oraz przekazywali ulotki informacyjne i poradniki dla sprzedawców alkoholu i wyrobów tytoniowych.

Prowadzenie działań kontrolno-interwencyjnych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

W 2023 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych z terenu Gminy Morag. W okresie od maja do września 2023 r. skontrolowanych zostało 49 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 16 punktów sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia w

miejscu sprzedaży oraz 33 punkty sprzedaży napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży. Wybór kontrolowanych punktów poprzedzony był sporządzeniem analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.

VI. Przeciwdziałanie narkomanii

W 2023 r. przeprowadzono w szkołach na terenie Gminy Morąg kampanię „Narkotyki? To mnie nie kręci”. Zakupiono i przekazano nauczycielom i pedagogom ze szkół podstawowych w Gminie Morąg materiały profilaktyczno- dydaktyczne do pracy z zakresu przeciwdziałania narkomanii. Przekazane materiały zawierały karty pracy dla uczniów oraz scenariusze zajęć dla nauczycieli do realizacji na godzinach wychowawczych w szkołach. W materiałach znajdowały się również ulotki edukacyjne dla rodziców dotyczące problemu zażywania narkotyków przez młodzież.

W grudniu 2023 roku przeprowadzono rekomendowany program profilaktyczny „DEBATA” we wszystkich klasach VII Szkół Podstawowych z terenu Gminy Morąg. Przeprowadzono 10 warsztatów, jeden warsztat trwał ok. 2-3 h lekcyjne. Celem warsztatów było przyjrzenie się przekonaniom normatywnym młodzieży i próbie ich modyfikacji. Przeprowadzana podczas programu ankieta umożliwiła postawienie wstępnej diagnozy na temat zażywania narkotyków i picia alkoholu przez młodzież. Struktura programu z punktu widzenia teorii profilaktycznych opiera się na teorii W. Hansena. Oparta jest o wiodące strategie profilaktyczne tj. praca nad przekształcaniem przekonań normatywnych, osobiste postanowienia, ukazanie konfliktu cenione wartości, wiedza o konsekwencjach. Łącznie w warsztatach **uczestniczyło 198 uczniów z terenu Gminy Morąg.**

Ponadto w dniach 20.03.2023 r., 21.03.2023 r., 29.03.2023 r. oraz 30.03.2023 r. kierownik Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Ilona Niewiadomska przeprowadziła w Zespole Szkół Licealnych w Morągu cztery spotkania z młodzieżą na temat zagrożeń płynących ze spożywania środków psychoaktywnych. Działania profilaktyczne w szkole miały formę warsztatów z uczniami, mających na celu dostarczenie wiedzy na temat szkód związanych z używaniem środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze, papierosy i e-papierosy) i promujących zdrowy styl życia.

Wnioski:

Koszty realizacji, w 2023 roku, Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025 wyniosły ogółem **1.285 514,23 zł.**

Fundusz z wpływów za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych został racjonalnie wydatkowany, w dużej mierze na wsparcie szkolnych Programów Profilaktycznych, działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy, działalność Punktu Interwencji Kryzysowej, działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz prace związane z utworzeniem Placówki Wsparcia Dziennego w Morągu. Placówka wsparcia dziennego to ważny i potrzebny element systemu wspierania rodziny mającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Tego typu placówki zapewniają wychowankom wszechstronne wsparcie: począwszy od potrzeb podstawowych, jak opieka, bezpieczeństwo, wyżywienie, poprzez pomoc w nauce, wsparcie emocjonalne w sytuacjach trudnych, aż po ciekawe zajęcia rozwojowe. W efekcie, dzięki uczęszczaniu do placówek, dzieci lepiej się zachowują, lepiej uczą, lepiej radzą sobie w grupie rówieśniczej, a także odkrywają swoje silne strony, nabierają poczucia własnej wartości.

Wszystkie zadania realizowano ZGODNIE Z USTAWĄ O WYCHOWANIU W TRZEŹWOŚCI I PRZECIWDZIAŁANIU ALKOHOLIZMOWI I NARODOWYM PROGRAMEM ZDROWIA.

BURMISTRZ
Tadeusz Sobierajski

KIEROWNIK
Biura Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
Ilona Niewiadomska

Sprawozdanie
z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
za 2023 rok.

I.	Działalność Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	
II.	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, innych substancji psychoaktywnych.	
III.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	
LP	OPIS	WYKORZYSTANO
1.	Działalność Punktu Informacyjno- Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy.	60.491,51
2.	Utworzenie Placówki Wsparcia Dziennego „Przebudowa ze zmianą sposobu użytkowania budynku na ul. Przemysłowej w celu utworzenia Placówki Wsparcia Dziennego”	893.481,53
	Razem III:	953.973,04
IV.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży.	
LP	OPIS	WYKORZYSTANO
1.	Realizowanie, finansowanie, dofinansowywanie realizacji programów z zakresu profilaktyk uzależnień, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • programów informacyjno-edukacyjnych, • programów socjoterapeutycznych oraz innych programów zawierających elementy terapii, • programów edukacyjnych dla rodziców i wychowawców, • pozalekcyjnych programów opiekuńczo — wychowawczych, • działania na rzecz dożywiania dzieci i młodzieży jako uzupełnienie oferty w programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych, • działania street worker’a (pedagoga ulicy) i wyszkolonych liderów młodzieżowych 	76.602,00 25.340,00 6.562,63 25.000,00 11.464,24 6.120,00
2.	Realizowanie, finansowanie, dofinansowywanie realizacji profilaktycznych pozalekcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży, w tym zajęć sportowych, jako nauki konstruktywnego spędzania czasu wolnego.	53.160,00
3.	Realizowanie, finansowanie, dofinansowywanie realizacji imprez, konkursów promujących zdrowy styl życia.	4.500,00
4.	Prowadzenie edukacji publicznej, także we współpracy z mediami publicznymi. Organizowanie i udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach, akcjach profilaktycznych.	11.805,87
5.	Zakup i dystrybucja materiałów informacyjnych i edukacyjnych z zakresu promocji zdrowych nawyków, profilaktyki zażywania innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, w tym, wydawnictw, prasy do realizacji działań z zakresu problematyki uzależnień.	155,47
6.	Zakup materiałów biurowych i edukacyjnych do realizacji programów z zakresu profilaktyki uzależnień.	14.399,27

7.	Organizowanie, współorganizowanie szkoleń podnoszących poziom kwalifikacji realizatorów działań z zakresu profilaktyki oraz problematyki uzależnień.	24.800,90
Razem IV		259.910,38
V.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.	
VI.	Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych polegająca na podejmowaniu czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, ponoszenie kosztów administracyjnych z tym związanych oraz kosztów innych działań Gminnej Komisji.	
LP	OPIS	WYKORZYSTANO
1.	Diety i delegacje członków GKRPA	61.802,00
2.	Badania biegłych sądowych i wpisowe do sądu	5.309,81
Razem VI		67.111,81
VII.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	
LP	OPIS	WYKORZYSTANO
1.	Prowadzenie działań kontrolno-interwencyjnych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	3.920,00
2.	Kształtowanie właściwych postaw reagowania w sytuacji sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym, nieletnim bądź pod zastaw lub na kredyt poprzez m. in. organizację szkoleń dla sprzedawców i przedsiębiorców sprzedających napoje alkoholowe na terenie gminy	
Razem VII		3.920,00
OGÓLEM		1.284 915,23
Przeciwdziałanie Narkomanii		
I.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży.	
LP	OPIS	WYKORZYSTANO
1.	Zakup i dystrybucja materiałów informacyjnych i edukacyjnych z zakresu promocji zdrowych nawyków, profilaktyki zażywania innych substancji psychoaktywnych, w tym, wydawnictw, prasy do realizacji działań z zakresu problematyki uzależnień.	599,00
Razem		599,00
OGÓLEM		1.285 514,23